

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:
Particulari 1 an | 6 luni
Autorități și instituții 250 | 130
Publicații după tarif 1000 | 500

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Șef-redactor:
D. I. CUCU

Indrăznelile propagandei maghiare

Afirmațiile d-lui Gustav Gratz la congresul camerilor internaționale dela Bruxelles

Am arătat în numărul nostru trecut cât de nepregătiți am fost noi la congresul camerelor internaționale dela Bruxelles, în raport cu celelalte state. Credem interesant să arătăm cititorilor noștri și cum s'au pregătit alții. Iată Ungaria. În broșura d-lui Gustav Gratz, despre care am amintit, nu numai că se face o succintă expunere asupra tuturor surselor economice ale Ungariei, nu numai că se oferă factorilor economici ai tuturor țărilor, adunați la Bruxelles, un admirabil ghid pentru cunoașterea bogățiilor Ungariei, dar se caută a se prezenta starea de astăzi în condițiunile cele mai favorabile, cele mai simpatice.

E o adevărată politică de ofensivă, pe care vecinii noștri de peste Tisa o dau cu sistemă pentru a cuceri simpatiile întregii lumi. Și foarte bine fac. O țară nu trăiește numai prin puterea armatei sale, numai prin sângele internă spre un mai bine comun și nici prin aroganța conștiinței sale, despre puterea sa și despre superioritatea virtuților sale; o țară trăiește și prin ceea ce știe să câștige din contactul cu celelalte țări ale pământului, armonizându-și personalitatea sa aparte, cu ființa celorlalte țări, cu care intră în contact. Din natura acestor raporturi internaționale rezultă o sumă de avantaje sau desavantaje, cari îi înlesnesc sau îi cercuiesc progresul.

Conducătorii Ungariei de astăzi au înțeles acest lucru și pun mare preț pe el. Chiar dacă reputația aceasta nu este destul de întemeiată, totul ne face să nu o putem contesta. Acțiunea de propagandă în toată lumea, efectuată prin cele mai strălucite personalități ale culturii maghiare, dela figura de apostol neobosit a contelui Apponyi până la ultimul ziarist, a adus Ungariei de astăzi imense servicii. Ceea ce era logic să se întâmple cu această țară de neîndurat imperialism, astăzi se compătimizește de către toată lumea. Actele guvernului trecute, când 7—8 milioane de unguri stăpâneau alte 12 milioane de oameni aparținând altor naționalități, au fost date uitărei. În Europa și în America nu se mai știe de acea Ungarie de ieri, în care naționalitățile n'aveau dreptul nici să se cultive, nici să se închine în limba lor, nu se mai știe nici de închisorile pline de nevinovați, nici de tirania, care făcea imposibilă atmosfera țării sale pentru cine nu era ungar. Misionarii Ungariei au împânzit lumea plângând nenorocirea țării lor, iar lumea înduioșată plânge și ea nenorocirea Ungariei.

»Nenorocirea Ungariei* știm noi ce

înseamnă, dar nu este destul să o știm.

În dósul lacrimelor cari curg, monește ambiția rănită a nobilimei maghiare, deposedată de feudele românești, sârbești, slovace și slovene, ambiție care nu se va potoli niciodată și care, pândind momentul răzbunării, are nevoie să adoarmă curiozitatea străinăței și să-i înșele buna credință.

Astfel, până va sosi ceasul răzbunării, opera continua sistematic, fiecare moment este exploatat cu iscusință și îndrăzneală, în timp ce noi stăm cu brațele încrucișate și ne izolăm în siguranța drepturilor noastre istorice, împlinite cu trudă. Cele petrecute la congresul dela Bruxelles, sînt o dovadă mai mult. D. Gustav Gratz nu s'a sfiit să ducă acolo afirmații mai mult decât îndrăznețe. Era sigur de pasivitatea noastră. De aceea d-sa și-a putut permite să spună că:

»Participarea Ungariei în războiul mondial era rezultată din situația generală europeană, care obliga Ungaria de câteva decenii să și caute protecția intereselor sale, siguranța existenței sale într-o alianță cu imperiul german. De mai multe decenii Ungaria era amenințată de două pericole: pe de o parte avea să se teamă ca noile regate balcanice vecine Ungariei (România și Serbia) state succesoare ale imperiului turcesc, cari și-au aruncat pe față poftele asupra teritoriilor aparținând de o mie de ani Ungariei, să nu-și realizeze într'un moment favorabil, tendințele lor iredentiste; pe de altă parte era pericolul reuniunii rasselor slave peste trupul Ungariei înconjurând dela Nord- la sud-Ungaria (Cehi și slovaci deoparte și sârbi, croați și sloveni de altă parte), etc. . . .»

D. Gratz știa ce face. Mai întâi trebuia să scuze politica Ungariei în războiul european: de ce Ungaria a fost cu Germania și nu cu Franța și Anglia. Și a dovedit-o. Ungaria ardea de dorința de a fi alături de aceste două țări, dar trebuia să-și apare teritoriile contra poftelor românești și sârbești.

Imprejurările de fapt, cu valoarea lor istorică nu contează. De aceea autorul rândurilor reproduse nu ține cont nici de faptul că războiul mondial nu Serbia l'a provocat, ci Ungaria contelui Tisza, că România a fost și ea în alianță cu Germania alături de Ungaria, și că țările românești au existat înainte de imperiul turcesc și deci n'aveau cum fi succesoarele acestuia. Logica răstoarnă toate afirmațiunile d-lui Gustav Gratz, iar realitatea faptelor istorice le nimicește complet. Dar cine

Asaltul liberal asupra Camerelor de Comerț

Rostul modificării regulamentului legii de organizare

Publicăm în altă parte a ziarului nostru hotărârea consiliului economic al guvernului, prin care se fixează la 5000 lei suma impozitului, pentru clasificarea întreprinderilor ca mari industrii în cadrele Camerelor de Comerț. Știrăa a circulat și mai înainte, dar atunci nu o puteam crede ca verosimilă. Hotărârea consiliului economic o confirmă totuși.

Măsura este aproape inexplicabilă. Cunoșcând rigoarea cu care s'a aplicat legea impozitelor, cuantumul de 5000 lei anual nu reprezintă nimic. Nu este meseriaș mai înstărit, care să nu plătiască această sumă. Poate fi el socotit, cu toate astea, mare industriaș? Un cismar, spre exemplu, care lucrează cu 5—10 calfe, plătește mai mult de 5000 lei impozit. Este el mare industriaș? Dacă răspunsul e afirmativ, am vrea să ni se spună în ce categorie trebuie puși industriașii, cari utilizează sute de muncitori și cari plătesc milioane impozit? Căci ce reprezintă 5000 lei impozit în raport cu valoarea leului înainte de războiu? Socotind leul aur cu numai 40 lei hârtie, 5000 lei înseamnă 125 lei aur. Oare industriașul, care plătea înainte de războiu 125 lei impozit era mare industriaș? Desigur că nu, și pentru aceasta nu înțelegem hotărârea consiliului economic al guvernului.

O singură explicație ar putea avea această dispoziție și ea este exclusiv de caracter politic, nu economic. Guvernul vrea să-și facă masa de alegători la Camerele de Comerț. Fixând cuantumul impozitului la 10.000 lei pentru a fi admiși ca mari industriași categoria acestora se restrânge la un număr echitabil de oameni conștienți a vota în deplină conformitate cu interesele lor. Lărgind posibilitățile de pătrundere în categoria marilor industriași, numărul adevăraților mari industriași va fi complexit de masa nouilor mari industriași creați de guvern, mai puțin conștienți și deci mai ușor de influențat în sensul scopurilor urmărite de guvern. Astfel,

să o facă? Noi stăm cu brațele cruciș și ne certăm acasă, iar sârbi merg la Bruxelles numai cu o hartă și câteva poze.

Astfel, adevărul evident pentru câțiva inițiați numai, rămâne ascuns cu îngrijire pentru câștigul, firește moral deocamdată al Ungariei, care se agită, pânđește și se pregătește.

Dr. V. B.

alegerile de la Camerele de comerț vor fi simțitor orientate astfel decât ar fi fost printr'o reparație logică a categoriilor de membri și, firește, vor fi orientate în sensul de a asigura o supremație liberală la Camerele de comerț, micii industriași, declarați peste noapte mari industriași, având deocamdată cel puțin obligația morală de a susține candidaturile liberală.

Dar pentru ce ține așa de mult guvernul să se instăpâniască la conducerea Camerelor de Comerț? Este așa de mare dragostea partidului liberal pentru comerț și industrie încât să nu se poată lipsi de contactul direct cu factorii economici? Au așa de mare importanță Camerele de Comerț încât chiar prin abuz, să fînă partidul liberal a le acapara?

După câte se par, nu este nici una nici alta. Partidul liberal își are comerțul și industria sa și nu se prea sinchisește de restul comerțului și industriei. Camerele de Comerț au ele destulă importanță economică, dar nu dau niciun avantaj politic. Atunci, care este intenția partidului liberal?

Iată-o: Prin noua lege electorală, care se va vota la toamnă, Camerele de Comerț dau 8 senatori. Ori legea este astfel întocmită, încât Senatul cu senatorii de drept și senatorii aleși de colegiile speciale, poartă o puternică majoritate față de senatorii aleși prin vot universal. Lupta liberalilor este să-și asigure această majoritate pentru ei. Senatorii de drept sînt, în covârșitoare majoritate, liberali. Dacă liberali vor fi și senatorii aleși de colegiile Camerelor profesionale (Camerale de comerț 8 senatori, Camerele de muncă 4 senatori și Camerele de agriăultură 4 senatori) atunci scopul a fost atins.

Iată deci pentru ce s'a făcut modificarea amintită, care jignește profund categoria adevăraților mari industriași. Guvernul partidului liberal nu cunoaște nicio rușine când e vorba de interesele sale proprii. Aceasta însă nu înseamnă că țara trebuie să le tolereze toate îndrăznelile și, desigur marii industriași vor și să protesteze cu energie contra dispoziției comisiei economice a guvernului.

C. I. Radu

Cum s'a repartizat fondul de 250 milioane pentru daunele de război

Hotărârea comisiei despăgubirilor de război

Comisiunea Centrală a despăgubirilor de război s'a întrunit sub președinția d-lui V. Brătianu, ministrul finanțelor, spre a lua cunoștință de lucrările întocmite de către subcomisiuni, și a dispune în privința propunerilor de repartizare a sumei de 250 milioane lei prevăzută în bugetul anului 1925 și destinată pentru ajutorarea daunaților de război.

A asistat și d. ministru al muncii, N. Chirculescu.

Comisiunea luând cunoștința de lucrările și propunerile făcute a decis următoarele:

1) Suma de 9 milioane lei ce s'a întrebuințat în plus anul trecut pentru ajutorări să fie trecută asupra contului din anul acesta;

2) O sumă de 5 milioane lei să fie destinată pentru reparații de birouri și școli, ruinate în timpul războiului. Lista acestor instituții și suma de acordat ficăreia se va întocmi de Ministerul Cultelor și de ministerul instrucției în înțelegere cu subcomisia respectivă.

3) O sumă de 25 milioane lei să fie destinată pentru lucrurile de edilitate publică în localități ce au suferit mai mult în timpul războiului;

4) O sumă de 20 milioane lei să fie destinată pentru ajutorarea daunaților prin provocări de moarte infirmități și internări. Normele și cota de ajutorare vor fi fixate definitiv după întocmirea tabloului nominal pe categorii;

5) Să se reserve o sumă pentru ajutorările daunaților din teritoriile liberate în proporție cu pagubele reale ce se vor constata de către comisiile speciale cari se află în curs de cercetări și cari se vor termina cât de curând.

6) Să se întindă ajutorările ce s'au acordat anul trecut și în acele comune din interiorul regiunii ce a fost ajutată anul trecut și cari ar fi scăpat din vedere atunci, cum ar fi Focșani, Odobești, Jariștea și altele.

7) Să se acorde ajutorări exact după aceleași norme ca și anul trecut comunelor anume indicate din regiunea muntoasă a țării pe unde a avut loc invazia dușmană.

Pentru funcționari și pensionari

8) Funcționari statului, județelor și comunelor actualmente în funcțiune și pensionarii acestor instituții să fie ajutați pentru pagubele de mobilier și obiecte casnice constatate în decizii în limita unei sume de 50 milioane lei din fondul de despăgubiri la care eventual se va adăuga alte 50 milioane lei din alocații bugetare. Cota de ajutorare se va fixa definitiv după întocmirea tablourilor celor de intră în această categorie.

9) Restul ce va prisosi după aceste ajutorări va fi repartizat într-o cotă suplimentară daunaților din regiunea ajutată anul trecut;

Achitarea bonurilor de rechiziție

10) Suma de 100 milioane lei ce este destinată pentru achitarea bonurilor de rechiziție va fi întrebuințată la plata acestor bonuri nu-

mai în regiunile ce s'au ajutat anul trecut și se vor ajuta anul acesta.

Sumele și cotele definitive de ajutorare vor fi fixate la începutul lunii Septembrie 1925, când Comisia Centrală convocată în acest scop va lua cunoștința de tablourile întocmite din oficiu de către direcția generală a despăgubirilor și tratatelor de pace.

Se aduce la cunoștința tuturor că toată lucrările se fac din oficiu de către serviciile competente și deci orice intervenție sau stăruință personală este inutilă și chiar dăunătoare din parte celor ce s'ar crede interesați.

Când normele vor fi fixate și tablourile întocmite se vor face întinse publicației pentru ca toți cei ce intră în categoriile de ajutor să poată controla aplicarea imparțială și îndreptarea omisiunilor.

Ministerul de finanțe ține să sublinieze, că orice intervenție pentru crearea de excepțiuni sau introducări de categorii noi sunt zădărnice.

Hotărârile delegației economice a guvernului

Consiliul economic al guvernului a luat următoarele hotărâri:

Exportul cerealelor

Prima chestiune luată în discuție a fost regimul cerealelor.

S'a hotărât ca pentru grâu și porumb taxele să rămâe aceleași din anul trecut, nemajorate.

În ce privește celelalte cereale taxele au fost reduse.

Politica crăbunelui

S'a luat apoi în discuție politica generală a crăbunelui.

S'a examinat sistemul de aprovizionare cu crăbune, a instituțiilor statului, în anul acesta.

Delegația economică a decis în chip definitiv comercializarea minereilor de crăbunilor dela Lonia.

Exportul păcurei

S'a desbatut apoi exportul păcurei.

În principiu delegația economică a admis exportul păcurei, rămânând ca, de acord cu comisia vamală, să se fizeze taxa de export.

Se va propune ca taxa de export le păcură să fie de o mie de lei la vagon cu condiția ca prețul păcurei interne să nu treacă de prețul actual.

Normele de calificare a industriilor

S'a modificat regulamentul Camerelor de Comerț, prin care se fixează la cinci mii lei — dela zece mii cât a fost — cota care servește ca normă pentru calificarea întreprinderilor mari industriale.

Exportul lemnului

S'au admis la export lemnele de teiu, plop, fag și carpen, urmând să se fizeze taxele de export prin comisiunea vamală.

Rezultatul examenului de bacalaureat

Examenele de bacalaureat — reînființate printr-o lege specială, votată de Parlament în sesiunea trecută — au dat un rezultat surprinzător. Aproape 50 la sută dintre candidați au fost respinși. În Ardeal numărul celor respinși este chiar mai mare. Sunt licee românești de stat, la cari n'au obținut bacalaureatul decât 20 la sută dintre absolvenți. Situația aceasta este, desigur, extrem de îngrijitoare pentru învățământ.

Asupra acestui rezultat neașteptat părerile sunt împărțite. Unii — mai ales în cercurile profesorilor — spun că pregătirea candidaților a fost atât de insuficientă, încât fără o largă îngăduință din partea comisiunilor examinatoare, numărul celor respinși trebuia să fie cu mult mai mare. Alții cred că rezultatele acestui examen de bacalaureat se datoresc excesivei severități a profesorilor. În prima ipoteză, greșeala fără îndoială nu este a elevilor, căci dacă se poate vorbi de insuficiența lor pregătire în cursul superior al liceului, chestiunea aceasta este în strânsă legătură cu însăși lipsa de pregătire a profesorilor, ca cari a fost încadrat învățământul secundar după război.

Examenele de bacalaureat sunt destul de grele și — cel puțin în Ardeal — comisiunile examinatoare nu au ținut, probabil, seamă de situația specială creată învățământului din această provincie, prin multiplele modificări aduse regulamentului în anii de după război. S'au modificat programele de studii

aproape în fiecare an. Mulți dintre actuali absolvenți au făcut primele clase ale liceului în timpul războiului frecventând școli maghiare. După unire li s'au predat obiecte nouă (limba franceză și engleză, iar în ultimii doi ani introducându-se și limba germană).

Manualele de studii sunt incomplete, deși toate au aprobat ministerului instrucției publice. Toate aceste cauze au determinat insuficiența, pe cari o remarcă unii (exagerând, firește,) în pregătirea elevilor de liceu. Dar spunem aceste cauze au fost cu totul independente de hărnicia și disciplina didactică a elevilor, așa că, (revenind la a doua ipoteză) dacă este adevărat că comisiunile examinatoare au procedat cu prea multă severitate, părerea noastră este că au greșit. Suntem încă într-o vreme de tranziție și nu trebuie să se ceară nimănui mai mult decât poate da.

Rezultatele primului examen de bacalaureat nu pot fi stimulent pentru învățământ, ci mai de grabă (cum prea bine afirmă un confrate din Cluj) o piedică în avântul cultural al Ardealului.

Pentru această rațiune credem că Ministerul școalelor ar face bine să acorde o sesiune extraordinară candidaților respinși, dând instrucțiuni comisiunilor examinatoare de a proceda cu mai multă îngăduință.

De altfel însuși sistemul după care s'a instituit noul examen de bacalaureat este defectuos. Asupra acestei chestiuni vom reveni în numărul viitor.

Semnarea acordului cu creditorii antebelici americani

S'a anunțat la timp sosirea în țară a d-lor Paul Stuppel și William Eirich financiari americani, veniți să pună la punct anumite chestiuni în litigiu cu România.

Între altele d-nii Stuppel și Eirich s'au ocupat și de chestiunea datoriilor particulare în Statele Unite, punându-se în legătură cu d. dr. Ștefan Cerkez, președintele Camerei de Comerț din București, cu care au început tratativele.

Financiarii americani au fost expeditivi și după scurte tratative acordul a fost semnat la Camera de Comerț din București.

Textul convențiunii

Textul convențiunii semnate ieri, și care nu cuprinde decât trei articole e următorul:

Intre Camera de Comerț și Industrie din București și „Internațional Harvester Company” U. S. A. care reprezintă interesele creditorilor particulat pentru datoriile antebelice în dolari ale debitorilor români s'a încheiat următoarea convențiune.

În urma tratativilor de la Camera de Comerț din București creditorii americani au ajuns la o înțelegere cu debitorii lor români, acceptând să aranjeze datoriile antebelice după bazele acordului cu creditorii antebelici britanici.

Camera de Comerț din București se obligă să obțină ratificarea convențiunii îndată ce parlamentul își va relua activitatea.

Pentru: Internațional Harvester Company U. S. A.

(ss) Paul Stuppel
William E. Eirich

pentru Camera de Comerț din București.

(ss) Dr. Ștefan Cerkez

Rămâne acum să se aranjeze și chestiunea datoriilor contractate după război în America.

**Vânzare totală
autorizată
cu prețul fabricii**

LÖRINCZ și Tóth

Piața Unirei No. 8.

Secretul pactului dela Ciucea

— Demisia d-lui Koós Károly — Un nou partid maghiar? —
 Înțelegerea cu partidul poporului — Hotărârile dela Alba-
 Iulia — Perspective pentru ziua de mâine —

O nouă mișcare se semnaleză în sânul minorității maghiare. Ziarele au anunțat deunăzi, că d. Koós Károly, unul din fruntașii partidului maghiar, s'a retras din acest partid, năzuind să întemeieze o nouă organizație politică a maghiarilor din Ardeal. Această demisiune va fi urmată, zice-se, de altele.

Până și „Viitorul”, oficiosul liberal, a primit cu satisfacție știrea de mai sus, anunțând cu certitudine formarea noului partid maghiar, sprijinit pe „păturile populare ungurești”. Confratele nostru dela București, grăbit ca totdeauna când e vorba de treburile din Ardeal, ne-a servit până și unele destăinuiți de ordin programatic. Acest partid se afirmă din sursă guvernamentală, va avea ca puncte principale ale orientării sale: încetarea oricărui iredentism, împăcarea cu românii și aprobarea reformei agrare,

Rămâne de văzut, cât se va realiza din cele ce se prevestesc. Nu tot ce dorim, se și întâmplă. Deocamdată să ne mărginim a privi în față realitatea.

E adevărat, că d. Koós Károly a demisionat din partidul maghiar. E adevărat, în același timp, că distinsul pustnic dela Stana, care trăiește de câțiva ani în mijlocul țărănilor din jurul Huedinului și-a câștigat în această regiune o bine meritată popularitate. E adevărat însă, că d. Koós Károly e nemulțumit cu actuala conducere a partidului maghiar.

Nemulțumiți mai sunt însă și alții. În primul rând e d. Paál Árpád, — încontestabil cel mai talentat publicist al maghiarilor ardeleni, — cu întreg grupul de intelectuali grupați în jurul ziarului „Ujság”. D. Paál Árpád se bucură în toate cercurile burgheziei maghiare, de o neștirbită reputație, și are încă de pe vremea Ungariei de ieri, întinse legături în Secuime. Nemulțumit, fără îndoială, mai e și d. Bernády dela Tg.-Mureș, fostul candidat la prezidenția partidului maghiar, care urmărește, cu tot atâta nerăbdare, o prefacere radicală în conducerea partidului, prin înlăturarea contelui Ugron și a celorlalți reprezentanți ai aristocrației ardeleni.

Pactul dela Ciucea

S'a afirmat, că pricina neînțelegerilor din sânul partidului maghiar ar fi cunoscutul pact dela Ciucea, ale cărui condiții au rămas până astăzi o taină, cu toate indiscrețiile săvârșite. Imprejurarea, că o legătură politică de o atât de mare importanță se ține în secret, a dat loc într'adevăr la multe nemulțumiri,

Înainte de a demisiona, însuși d. Koós Károly a ridicat această chestiune, cerând cu insistența publică a înțelegerei dintre partidul maghiar și partidul poporului. I s'a răspuns, că o asemenea divulgare n'ar fi oportună, întrucât condițiile aranjamentului încheiat acum doi ani nu vor intra în vigoare decât în cazul în care d. general Averescu va fi

chemat să formeze viitorul guvern. D. Koós Károly n'a fost satisfăcut de acest răspuns, și s'a folosit de prilej pentru a deschide lupta împotriva partidului maghiar. D-nii Bernády și Paál Árpád nu l'au urmat deocamdată, pe acest teren, întrucât aceștia nu pot pretexta, că nu cunosc conținutul pactului dela Ciucea: au făcut parte amândoi din delegația care a tratat încheierea acestui act, și l'au iscălit.

Dar, ar fi tot atât de greșit, dacă am crede, că d. Koós Károly, la rândul său, are ceva de spus anume împotriva unei eventuale înțelegeri cu vreunul din partidele politice românești, sau chiar împotriva stipulațiilor cuprinse în pactul dela Ciucea, pe care singur mărturisește, că nu-l cunoaște în amănunte. D. Koós Károly s'a ridicat împotriva sistemului inaugurat de conducerea actuală a partidului maghiar, care prezidează un fapt politic de o însemnătate capitală pentru interesele maghiare, fără să dea deslușirile cuvenite nici măcar conducătorilor autorizați ai partidului.

Hotărârile dela Alba-Iulia

Pactul dela Ciucea a stârnit, firește unele protestări în rândurile partidului maghiar. Două sunt, mai cu seamă motivele acestor nemulțumiri. Prin înțelegerea cu partidul poporului, — se obiectează din anumite cercuri, — partidul maghiar a schițat o quasi-renunțare în principiile de autonomie națională înscrise în hotărârile dela Alba-Iulia, de vreme ce se mulțumește cu mai puțin, și s'a angajat prea mult în frământarea vieții politice românești, primind să ia loc, în viitorul Parlament, pe băncile majorității guvernamentale.

Conducătorii partidului maghiar nu lasă, se înțelege, aceste obiecțiuni fără răspuns. Ei susțin, că transacția la care s'a ajuns cu partidul poporului nu reprezintă o renunțare la principiile de autonomie națională proclamate în adunarea dela 1 Decembrie 1918, ci realizarea unui maximum de avantajii față de stările actuale. Hotărârile dela Alba-Iulia ar fi idealul la care s'ar năzui în granițele României; pactul dela Ciucea e cea dintâi etapă spre acest ideal. Cât privește colaborarea parlamentară a partidului poporului cu partidul maghiar, spun fruntașii acestuia din urmă, ea s'ar mărgini, cum e și normal, numai la chestiunile minoritare, singurul teren de activitate comună a celor două tabere.

Nu e de mirare, dacă toate aceste lămuriri nu satisfac pe deplin curiozitatea opiniei publice maghiare. S'a făcut atâta vâlvă în jurul pactului dela Ciucea, s'a vorbit atât despre acest misterios aranjament, încât fiecare ar dori să știe: ce regim s'a asigurat școalelor? câți deputați vor fi aleși în Cameră? câți senatori în Senat? ce se face cu administrația comunelor? ce drepturi s'au asigurat limbei maghiare în Justiție?

Intr'un cuvânt, ce câștig s'a realizat față de situația de astăzi, și pentru ce nu s'a căutat a se obține concesii mai mari, alături de alt partid românesc din Ardeal, care desigur ar fi oferit mai mult?

Perspectivile viitorului

Întrebările nu vor conțeni, pentru că, după părerea noastră fierberea din partidul maghiar nu se va opri aici. Demisiunea dlui Koós Károly e numai un episod. Se vor mai produce și alte atacuri. Ne indoim însă, de reușită lor. Și iată pentru ce. Solidaritatea națională a maghiarilor din Ardeal, care e unica atitudine politică normală a

O lege care nemulțumește:

Legea repausului duminical

Sunt nemulțumiți și comercianții și funcționarii comerciali. Unde duce sistemul legilor de cabinet. Ce poate cuprinde legea repausului duminical?

Din toate părțile țării se ridică valuri-valuri de nemulțumire asupra felului cum a fost întocmită legea repausului duminical. Guvernul n'a ținut seamă de obiceiuri și uzanțe, n'a luat în considerare părerile tuturor interesatilor și a făcut așa de bine încât și-a ridicat în cap toate nemulțumirile celor pe cari legea îi vesează. Și sunt mulți. Comercianții nemulțumiți pentru că noua lege le cauzează însemnate pagube, răpindu-le tocmai timpul cel mai potrivit pentru desfacerea mărfurilor lor. În special, negustorilor de alimente li se crează o situație cu totul nedreaptă. Funcționarii comerciali sunt deasemenea nemulțumiți, pentru că legea slăbind comerțul se văd amenințați a rămâne pe drumuri; iar publicul nu este mai puțin nemulțumit de noua lege, pentru că orariul de deschidere a prăvăliilor coincide cu orariul de muncă în ateliere și birouri, și deci ia posibilitatea aprovizionării din timp.

Iată unde duce sistemul legilor fabricate în cabinet, cu ușile încuiate. Guvernul își închipuie că deține cheia tuturor fericirilor și se încapăținează a fericii populația acestei țări, fără a ține seama de nevoile ei reale. Propunându-și să facă legea repausului duminical, guvernul nu s'a gândit să consulte în primul rând pe comercianți. Și rezultatele se văd. Protestele curg din toate părțile, iar legea e forfecată de nu va mai rămâne nimic din ea.

Atunci de ce graba de a da o lege care se cere modifica'ă chiar din ziua când a fost pusă în aplicare? Prin aceasta pierde și țara și autoritatea însăși a legilor. Nu era oare mai cuminte să se cerceteze în prealabil chestiunea și să se întocmească o lege complexă, temeinică, în fața căreia toate voințele să se aplece?

unei minorități etnice, nu va fi stricată ușor. Întâmplarea favorizează și ea un asemenea desnodământ. D. Koós Károly e un intelectual de înținsă cultură, o fire de elită, un artist chiar, dar nu ni se pare un hotărât om de acțiune, un deschizător de drumuri noui un purtător de steag. D. Paál Árpád, care ar fi putut de mult să devină sâmburele viu al unei mișcări dizidente, ezită. D. Bernády era cât pe aici să dea lupta, în ultimul congres dela Brașov, dar a renunțat. Teama unui eșec l'a ținut pe loc.

Care sunt, prin urmare, perspectivele viitorului? Va reuși, cu adevărat întemeierea partidului democratic maghiar, pe care-l anunță cu bucurie oficiosul liberal din București? Până acum, nu prea sunt semne. Să așteptăm desfășurarea evenimentelor. În sânul partidului maghiar din Ardeal, locurile nu se limpezesc ușor. Dovadă, secretul pactului dela Ciucea... Ar.

Mai întâi nu trebuia să se uite că legea repausului duminical, chemată să reglementeze funcționarea și exercitarea comerțului în primul rând, ea și raporturile dintre patroni și angajați în al doilea rând, nu poate să nesocotească împrejurările locale. Dacă ceea ce pentru București poate fi bun și acceptabil, această nu înseamnă că bun și acceptabil poate fi pentru Galați, Cernăuți, Timișoara sau Satu-Mare. Orele de deschidere nu pot fi pretutindeni aceleași. La Galați, spre exemplu, se lucrează în docuri în ore când prăvăliile trebuiesc închise. Cum se vor mai putea aproviziona acești muncitori, dacă la ora când termină murca găsesc prăvăliile cu obloanele trase? Acelaș lucru se poate petrece în diferite puncte ale țării.

Este deci o profundă greșală să se stabilească prin lege un orar fix. Ceea ce poate stabili legea este maximum de lucru în birouri, în prăvălii, în ateliere, în redacții. Atâta! Orariul rămâne să se fixeze după necesități de fiecare categorie de ocupații, în comun acord cu inspectoratele de muncă și în limita maximumului de activitate admis de lege.

Numai astfel legea poate fi utilă pentru toată lumea, pentru patroni, ca și pentru funcționari și muncitori și pentru public. Și dacă guvernul ar fi ținut seamă de realități și de interese, dacă ar fi studiat serios chestiunea și ar fi luat toate opiniile, legea așa ar fi ieșit. Dar guvernul a nesocotit totul și a trecut prin Parlament, fără discuții, o lege de mai înainte caducă. Datoria guvernului este acum să o repare.

Rep.

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai **CLUJ, Piața Unirii 9**
buni!

Noua lege electorală

Intocmirea birourilor centrale și a secțiilor electorale

Atribuțiunile biroului central. Prezidarea alegerilor încredințată magistraților.

În fiecare secțiune electorală, deci în fiecare capitală de județ, se înființează, pe lângă tribunal un birou electoral central. Acest birou este prezidat de primul președinte, la tribunalele cu mai multe secții și de președinte la celelalte tribunale, sau de magistrații cari îi înlocuiesc.

La alegerile de senator în colegiul camerelor profesionale, președinte al biroului central este primul președinte al tribunalului din circumscripția fixată în lege.

Atribuțiile biroului central sînt: Să supravegheze și să controleze distribuirea cărților de alegător, precum și să rezolve plîngerile cari i se fac în această privință.

Să primiască declarațiile de candidatură.

Să îngrijiască de creierea secțiunilor de votare în fiecare circumscripție.

Să îngrijiască de imprimarea și distribuirea la secțiuni a buletinelor de vot.

Să dispună asupra măsurilor de ordine necesare în timpul votării.

Să centralizeze rezultatele scrutinului de la toate secțiunile de votare și să facă toate operațiunile, conf. legii, pentru atribuirea mandatorilor.

Să proclame rezultatul și să îngrijiască de afișarea lui la secțiunile de votare.

Să primiască toate contestațiile și să le înainteze cu dosarele alegerii Adunărilor respective.

Să îngrijiască, atunci când e nevoie, de creierea secțiunilor de votare pentru colegiul consiliilor comunale și județene. Aceste secțiuni trebuie să fie cu sediul numai în orașul de reședință al fiecărui județ.

Să îngrijiască de facerea publicațiilor în termen la Camerele profesionale din reședință, așa cum prevede legea.

Președintele biroului electoral va fi ajutat în lucrările sale de grefier și funcționarii tribunalului pe care și-i va alege.

E de observat că noua lege aduce o bună inovație încredințând președinția biroului central unui magistrat. Prin această măsură se dă mai multă garanție de imparțialitate în alegeri.

Intocmirea și funcționarea birourilor electorale

Pentru înlesnirea tuturor categoriilor de alegeri prevăzute în lege se pot crea secțiuni de votare, de obicei ele indentificându-se cu judecătoriile de ocol din fiecare circumscripție. Când acestea sînt prea puține în raport cu numărul alegătorilor, președintele biroului central poate crea noi secțiuni la reședința comunelor rurale, iar în orașe după necesități. Toate secțiunile sînt prezidate de magistrați numiți de către președintele biroului central.

La alegerile în colegiul consiliilor comunale și județene, se votează

într-o singură secție, care va trebui să fie la reședința județului, alegerea fiind prezidată de un magistrat. Numai în cazul când numărul alegătorilor este prea mare, președintele biroului central poate crea și alte secțiuni pentru această alegere.

Alegerile la Camerele profesionale

Pentru alegerile de Senatori în colegiul Camerelor profesionale, legea imparte țara în patru circumscripții electorale și anume:

I. Circumscripția cu reședința în Cernăuți;

II. Circumscripția cu reședința în Chișinău;

III. Circumscripția cu reședința în București;

IV. Circumscripția cu reședința în Cluj.

Președinții birourilor electorale centrale dela reședințele celor patru circumscripții vor forma la fiecare reședință câte trei secțiuni separate de votare:

a) Pentru membrii Camerei de agricultură;

b) Pentru membrii Camerei de industrie și comerț;

c) Pentru membrii Camerei de muncă.

Fiecare din aceste secțiuni vor fi prezidate de un magistrat delegat de președintele biroului central electoral respectiv.

Membrii Camerelor de comerț și de industrie vor vota pe secțiuni, și anume, membrii secțiunilor industriale vor alege un industriaș, membrii secțiunilor comerciale vor alege un comerciant.

În acest scop, secțiunile de votare ale circumscripțiilor electorale privitoare la Camerele de industrie și comerț vor avea două urne, una pentru membrii comercianți și alta pentru membrii industriași ai Camerelor respective.

Rezultatele acestor alegeri, cu dosarele și contestațiile eventuale se vor aduna la biroul central, fiecare Cameră profesională având un dosar aparte. Președintele biroului central va proclama senatorii aleși, după aceste rezultate.

Alegerile în colegiile universitare se fac sub președinția rectorilor, prin buletine scrise de mână și se termină într-o singură zi.

Cine prezidează secțiile

Secțiunile de votare vor fi prezidate în totdeauna de magistrați, acelea cu reședința la sediul judecătoriei de către judecătorul de ocol respectiv, celelalte de ajutorii de judecători, și dacă nici aceștia nu sunt suficienți, președintele biroului central poate delega pentru prezidare și președinții sau judecătorii tribunalului și funcționarii judecătorești asimilați cu magistrații.

În centrele cu populație numeroasă, dacă nici cu acești magistrați nu se poate ajunge la completarea prezidării birourilor de votare, pre-

ședintele biroului central electoral va comunica din vreme Ministerului de Justiție care va putea delega cu prezidarea și consilierii ai Curților de apel.

Cel puțin 15 zile libere înainte de ziua alegerii Adunării deputaților și de zilele pentru alegerile diferitelor categorii de senatori, președinții birourilor electorale centrale vor aduce la cunoștința alegătorilor, prin publicațiuni făcute pentru fiecare secțiune de votare în parte, comunele satele și sectoarele urbane ce intră în secțiunea respectivă, precum și județele cari intră în circumscripția electorală, aceasta numai în alegerile senatorilor de către Camerele profesionale.

Aceste publicațiuni se vor afișa cât mai intens în cuprinsul secțiunilor de votare. Ele vor rămâne permanent afișate la tribunal, prefectura județului, judecătoriile de ocol respective, la toate primăriile dinăuntrul secțiunii de votare, și la toate Camerele profesionale, agricultură, comerț și muncă pentru alegerile pe cari le privesc.

Cursul de convertire al centimelor aur

Administrația căilor ferate aduce la cunoștința generală că cursul de convertire al taxelor exprimate în centime aur, pentru transporturile de călători, bagaje și mărfuri efectuate în toate traficurile directe și cu cartare întreruptă, a fost fixat cu începere dela 1 Iulie 1925 la 44 lei suta de centime aur.

Controlul impozitului pe lux și cifra de afaceri

Ministerul de finanțe a luat măsuri ca să se facă un sever control la toate localurile de comerț și industrie care sunt supuse impozitului pe cifra afacerilor și să se dresze acte de contravenție acolo unde se va constata că nu se ține socoteală amănunțită de încasări sau nu se varsă impozitul la termen.

Tot astfel se vor controla localurile pe consumațiune (restaurante, cofetării, cafeuele, etc.) din orașe și localități balneare și climaterice precum și magazinele care vând articole supuse impozitului pe lux ca: mălăsuri, articole de parfumerie, blănuri, ghețe de lac, articole de lîngerie fină, automobile sau accesorii, băuturi de lux etc. Se va controla dacă se liberează cumpărătorului adevărîte din carnetele oficializate urmînd ca acolo unde se produc nereguli să se dresze acte de contravenție.

PANTALONI DE TENNIS, SACCO LÜSTER, HAINA DE PÂNZA LA M. NEUMANN CLUJ, PIAȚA UNIREI NO. 14.

Noua împărțire a județelor din Ardeal

— Propuneri și proiecte —

Comisiunea pentru aplicarea noiei legi administrative lucrează în plină vară la ministerul de Interne, sub președinția dlui I. Brătianu. Preocuparea ei de căpetenie, în momentul de față, este noua împărțire a județelor României, operație fără de care nu se poate pași la aplicarea legii, și nici nu se pot face viitoarele elegeri. Ziarele din Capitală au anunțat în chip fragmentar, câteva din propunerile făcute în legătură cu această operație de reconstituire a hărții noastre administrative; vom adăuga și noi, câteva din proiectele care au mai mulți sorți de izbîndă. Lucrările comisiunei se țin, deocamdată, în cea mai mare taină. E și firesc. Prin noua împărțire a județelor, vor fi multe interese sacrificate și se vor produce, ici și colo, anumite neplăceri sentimentale. Guvernul are tot interesul să nu se deslănțuiască, prea de timpuriu, mișcări cetățenești de protestare și să nu se producă intervenții prea stăruitoare, care ar putea să stingherească, ba chiar să modifice cu totul deciziunile luate.

O asemenea fierbere a și izbucnit, de pilda, la Oradia-Mare, imediat ce s'a svonit că județul Bihorului va avea de suferit o nouă amputare. Au fost, dela început, două soluții. A fost vorba, într-o vreme, despre scindarea în două a județului Bihor, creindu-se un județ nou: al Beiușului. Apoi, d. I. Brătianu însuș a propus o altă soluție: trecerea plăsei Marghita la județul Sălajului și a plăsei Valea lui Mihai la județul Satu-Mare. În momentul de față a rămas triumfătoare, bineînțeles, părerea aceasta din urmă.

Cea mai interesantă schimbare se va face, în Banat. Aici, din două județe se vor naște patru. Județul Timiș-Torontal, păstrându-și această numire, sa fi simțitor redus. Județul Caraș-Severin se va desface în două: în județul Carașului, cu capitala la Caransebeș. Al patrulea județ va fi al Lugojului, cu capitala la Lugoj. În felul acesta, Banatul va primi o înfașurare administrativă mai comodă, întrucât această provincie, cu populația de peste 1 milion de locuitori, nu era normal împărțită numai în două mari județe.

Alte modificări se vor face, probabil, în Secuime, unde un județ, — Ciucul sau mai probabil Trei Scaune, — va fi împărțit între județele vecine. Aceeaș soartă va avea-o după câte știm, și județul Târnavamică. Se va înființa un nou județ, a cărui capitală urmează să fie așezată la Blaj, luându-se o parte din județul Târnavamică, din care se va deslîpi o parte și în favoarea județului Târnavamare. Într'adevăr, actuala împărțire e atât de defavorabilă unei bune ocrotiri a nevoilor administrative, încât locuitorii unui mare număr de comune aparținînd actualmente județului Târnavamică sunt nevoiți să treacă prin Sighișoara, ca să ajungă la Dicio-Sân-Martin, unde e prefectura căreia îi aparțin.

Cele mai ieftene articole de lux pentru doamne se pot cumpăra de la magazinul „BARZA” Cluj

Știri politice

După alegerea dela Chișinău — D. Octavian Goga în partidul liberal — Alegerile comunale — Colaborarea cu țărăniștii

Alegerea dela Chișinău, unde, după cum se știe a reușit cu mare majoritate de voturi candidatul partidului țărănesc, a avut darul să provoace o scurtă criză în orientarea politică a partidului poporului. O bună parte din fruntașii averescani, care au condus în Basarabia recenta campanie electorală, socotind că înfrângerea suferită se datorește zvonului despre o înțelegere cu guvernul actual s'au hotărât să ceară d-lui general Averescu adoptarea unei acțiuni mai energice față de partidul liberal. D-nii Sergie Niță, fostul candidat dela Chișinău și Dori Popovici, șeful averescanilor din Bucovina, au fost însărcinați să comunice șefului partidului poporului această dorință a amiciilor lor, și au plecat în acest scop la Turnu-Severin, unde se află general Averescu. Sunt foarte puține semne, însă, ca d. general Averescu să schimbe linia de conduită a partidului poporului, d-sa fiind convins că bunele raporturi în care se găsește cu d. I. Brătianu sunt de natură a-i asigura succesiunea la guvern.

Ca un ecou al acțiunii d-lor Sergie Niță și Dori Popovici, s'a pomenit, cu deosebire în ziarele maghiare din Cluj, despre o apropiată trecere în partidul liberal a d-lui Octavian Goga, „leader“-ul averescanilor din Ardeal. Nu mai e într'adevăr, nici-o taină pentru nimeni, că reluarea legăturilor personale dintre d. general Averescu și d. I. Brătianu se datorește fostului ministru al Cultelor, care n'a încetat nici un moment să se bucure de prietenia șefului partidului liberal. Evident, că o denunțare a armistițiului care pare a fi intervenit între cele două partide, ar modifica simțitor și situația d-lui Octavian Goga. Cum însă, după toate probabilitățile, nu se va petrece deocamdată nici-o schimbare în raporturile dintre partide, știrea despre o fuziune a averescanilor din Ardeal cu partidul liberal apare cel puțin prematură. Ea ne-a fost desmințită de altfel, cu o stăruitoare indignare, chiar din imediata vecinătate a d-lui Octavian Goga.

În ultimul timp, s'a afirmat prin gazetele dela București, că guvernul ar fi hotărât definitiv amânarea alegerilor comunale. Pe de altă parte, cu ocazia diferitelor congrese liberale, dela Bacău, Deva și Brăila, unii dintre miniștrii liberali, în frunte cu d. Al. Constatinescu, au anunțat că aceste alegeri vor avea loc, cu siguranță, la toamnă. Văzând o contradicție în aceste afirmații, deopotrivă de categorice, lumea cu drept cuvânt e oarecum dezorientată. Dar adevărul, ca de obicei, e cam pe la mijloc. Suntem în măsură să afirmăm, că nu s'a luat până acum nici-o decizie definitivă în această privință. D. I. Brătianu înclină, într'adevăr, spre amânarea alegerilor comunale, dar n'a fost încă pe deplin convins. Evident, că rezultatul general al turneului politic pe care l'a organizat în plină vară guvernul liberal, va trage în câmpul mai mult decât orice alt argument.

Partidul național din Ardeal va

profita de răgazul vacanței de vară pentru a întreprinde un termen de întruniri prin județe. Primele adunări se vor ține în județul Arad, unde d. Iustin Marșieu a și început pregătirile. Se afirmă, că, d. Iuliu Maniu va profita de această ocazie pentru a face o serie de importante declarații politice în legătură cu o eventuală colaborare la guvern cu partidul țărănesc.

Procesul pașapoartelor

Introducerea în cauză a d-lui R. Franasovici

Tribunalul Ilfov în complectul care judeca procesul marelui excocherii a pașapoartelor, la cererea avocatului unuia dintre inculpați și de acord cu concluziunile procurorului, a hotărât introducerea în cauză ca inculpat a d-lui Richard Franasovici, deputat și fost subsecretar de stat la departamentul internelor.

Pentru viitorul termen al dezbaterilor s'a lansat mandat de aducere pentru d-l Franasovici, care nu a răspuns la citațiile de a compare ca informator în ședință.

În noua lui fază procesul acestei excocherii promitea să fie destul de interesant. Noul inculpat este ginerul generalului Al. Văitoianu, fratele ministrului de comunicații și aceasta hotărâre a tribunalului era mai de mult așteptată, dată fiind intervenția d-lui ministru de justiție, ale cărui sentimente față de colegul său dela comunicații nu sunt pentru nimeni o taină. În acest sens s'a și stabilit un început de dovadă prin declarațiunile făcute de un alt inculpat, maiorul Ștefănescu-Drăgănești, asupra căruia s'au produs presiuni din partea directorului general al închisorilor, cu mandat dela d-l Mărzescu, de a-l determina să facă de poziții apăsătoare pentru generalul Al. Văitoianu și favorabile inculpatului principal, Filipovici.

Spectacolul acesta este degustător și extrem de primejdios pentru prestigiul justiției.

În procesul de care vorbim au fost două partide: una, care a luptat pentru mușamalizarea afacerii, iar cealaltă, pentru a îngreuna situația inculpatului general Al. Văitoianu, de pe urma căreia urma să tragă consecințe ministrul comunicațiilor. Justiția este deci, pusă la grea încercare; sperăm însă, că-și va face datoria, neținând seamă de presiunile și intervențiile ce i se fac în favoarea sau în detrimentul unora dintre inculpați.

Sentința tribunalului Ilfov în acest proces trebuie să fie atât de bine cântărită și atât de dreaptă, încât să poată risipi atmosfera de suspiciune în care se debate azi această afacere. Ori care va fi însă sentința, intervenția ministrului justiției, spre a influența pe judecători și a obține o hotărâre potrivită intereselor sale politice sau personale, rămâne mărteala unor moravuri, de cari socotem că ne-am debarasat odată cu lărgirea granițelor.

Articole de porțelanuri, sticlărie, geomantane, poșete pentru doamne mai ieftene se găsesc la

::: „PARISIEN“ :::

Nouile prețuri ale berei

Concurența între fabricile din vechiul Regat. Fabricile din Transilvania reduc prețul cu 240 lei hectolitru de bere, iar restauratorii nu respectă această reducere.

(Brașov, 5 Iulie 1925.)

Săptămâna trecută am înregistrat faptul că restauratorii și revânzătorii de bere nerespectând prevederile legii speciei fără baza unei norme comerciale, sau o calculație reală puneau în vânzare păharul de bere ca 11 și 13 lei. Publicul consumator, care cunoaște prețurile de fabrică a berei, văzându-se speculat a făcut apel prin presă și reprezentanții autorităților la forurile competente.

Ziarul nostru la rândul său făcându-se interpretul doleanțelor publicului a și luat o atitudine în această chestiune de ordin economic, cerând cea mai severă anchetare și luarea măsurilor potrivite pentru punerea la punct a acestei probleme importante. În urma stăruitoarelor urgii ale publicului cât și ale presei, ministrul a ordonat o anchetă prin d. inspector general dr. Blankenberg, care la rândul său a constatat, că fabricanții de bere justificând prețurile cu care pun în comerț berea în angro revânzătorilor, argumentând foarte documentat că prețul hameiului și orzoaicei, cele mai necesare materii brute fabricării berei s'au scumpit în toamna trecută cu 50 la sută. Regia salariile, alimentele muncitorilor, scumpirea cu 100 la sută a tarifului CFR. Toate aceste întrec cu mult urcarea ce au făcut fabricile de bere prin urcarea prețului berei în 23. Mai din anul crt. când berea în angro s'a urcat hl. dela 1250 lei la 1760 lei.

Pentru stabilirea în comun a acestor prețuri, fabricile de bere din Transilvania au încheiat prin contract un cartel a prețurilor.

În acest cartel nu fac însă parte fabricile din vechiul Regat, cari în acest sezon și-au făcut sucursale și reprezentanțe dincoace de Carpați, adică în Transilvania. Astfel fabrica de bere „Luther“ și la care e cointeresată Grupa Czell Carol este reprezentată prin aceasta din urmă, care la rândul său a făcut alte reprezentanțe și filiațiuni în expl. Cluj etc.

Tocmai acest motiv și faptul că fabricile din Ardeal sunt cartelate au făcut o cartelare a prețurilor berei din vechiul Regat imposibilă. Căci, fabricile din Regat nefiind cartelate numai astfel le este cu putință să introducă produsul fabricelor lor și în Ardeal profitând de ocazia foarte potrivită ce o oferă prețurile ale berei obligatorii prin cartelarea fabricilor din Ardeal, pe cari s'au obligat să le respecte.

Evident că fabricile din Ardeal văzându-și piața periclitată au redus prețurile berei în 4 Iulie a. c. cu 249 lei hectolitru astfel că astăzi un hectolitru de bere în engro costă 1490 lei.

Neînțelegerea dintre fabricile Brașov și Luther astfel, a produs deci un *baisse* al prețurilor berei cartelate, fapt ce publicului consumator este foarte plăcut.

Reproducem aci prețurile berei începând cu 1 Octombrie anul trecut pentru a putea demonstra lipsa de calculație reală a prețurilor berei de către revânzătorii, cari caută a specula publicul consumator după plăcere neconturbați de nimeni în cînda tuturor protestărilor publicului și a presei.

In 1. Octombrie 1924. prețul unui hectolitru de bere era	lei 1250.
la 1. Ianuarie 1925.	lei 1250
la 1. Martie 1925.	lei 1250
la 1. Aprilie 1925.	lei 1250
la 1. Mai 1925.	lei 1250
la 23. Mai 1925	lei 1760
la 4. Iulie 1925.	lei 1490

La aceleași date prețurile berei la revânzătorii erau cele ce urmează:

la 1. Oct. 1924. un păhar lei	7.
la 1. Ianuarie „ „ „ „	7.
la 1. Martie „ „ „ „	8-9.
la 1. Aprilie „ „ „ „	9.
la 1. Mai „ „ „ „	9.
la 23. Mai „ „ „ „	11.
în multe locuri chiar	lei 13.

Aceste prețuri s'au menținut până la intervenția energetică a publicului, care a început un solidar boicot împotriva prețurilor berei intervenind apoi ancheta ministerului, care a pus capăt poștei nemărginite a revânzătorilor de bere stabilizându-se un preț normal la care s'a adăus profitul legal, cheltuielile de regie și procentul chelnerilor.

A urmat după aceasta imediat noua reducere de 240 lei la hectolitru a prețului în angro a berei din 4. Iulie, reducere care evident va urma să fie respectată și de către revânzătorii.

Dr. Pilsen

Fii atent!

magazinul nostru
de manufactură
și modă de dame
lichidează total

LÖRINCZ și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

BANCA ECONOMICĂ SOCIETATE ANONIMĂ

CLUJ, STR. MEMORANDULUI 20

Se ocupă cu orice afaceri
bancare

Imprumatori, remi-
teri, credite

Primește depozite în cont
curent

Cu dobânzi mari în cont res-
tituindu-le fără termen de
abzicere

2-3

Jucați
la LOTERIA PRESEI
Bilete Piața Unirii No. 29.
2 lei un loz

Allo America!
Allo Oradia!
Allo Cluj!

Oradea-Mare, D. Ladislav Grof, directorul trupei maghiare care joacă la Teatrul comunal din Oradea, — este un excelent om de teatru. Mi se spune că a realizat aci recordul în actuala stagiune: mereu săli pline. Acolo el însuși, — strașnic ca *bon vivant*, — s'a priceput să-și câștige simpatia publicului din Oradea, cum a descins acolo, venind din Satu-mare.

A tot dat reprezentații de operete, reușite, atractive, distractive. Cu'n cuvînt a știut să exploateze slăbiciunile publicului orădan, care nu prea cere în teatru profunde poezie dramatică, dar care gustă cu deliciu picanteriile și muzica ușoară.

Și la sfârșitul sezonului, când orice director de teatru simte că scade interesul publicului pentru teatru, — d. Grof s'a gândit să aducă o senzație, — o revistă în genul lui Tănase, cu dansuri și cântece multe, cu decoruri stălucitoare cu balet mare, cu schimbări dese de variate costume etc.

A venit deci cu Revista: „Allo America”. Fără subiect, fără construcție logică, revista aceasta e numai o înșirare de tablouri fără legătură, o defilare de fete și fetițe, în hainuțe de toate culorile, de toate modelele din toate epocile, fetițe care cântă și dansează. Ici colo câte un duo pentru primadonă și primul tenor, ici colo câte o inovație interesantă, cum e tabloul *vivant*: Maci în grâu, sau: Cucoana cu fustă lungă.

Cu o reclamă ingenioasă și în stil mare, — revista această — palidă imitație după revistele lui Tănase, a plăcut totuși la Oradea, și a făcut săli pline.

De »Alto America« și de succesul ei la Oradea, s'a aflat îndată la Cluj, și atunci s'a încins următoare convorbire telefonică:

- Allo Oradea! ...
- Allo Cluj! ...
- Aci Directorul Janovics de la Teatrul Maghiar!
- Aci Directorul Grof!
- Servus!
- Servus!
- Aud că aveți succes cu „Allo America!”
- Și încă ce succes! Piramidal! Fenomenal! (Aci se produce un deranj în convorbirea telefonică)
- Allo! Allo!
- Allo! Allo!
- Allo Oradea!
- Allo Cluj!
- Ei ce-i cu Allo America!
- Allo Cluj, Allo America face săli pline aci!
- Vreți să facem un schimb? Veniți Dv. cu „Allo America” la Cluj, iar noi cu trupa noastră dramatică venim la Oradea? ...
- De acord.
- Detaliile le discutăm mâine, vin personal la Oradea. La revedere!
- La revedere!

Și așa s'a produs schimbul de 6 zile între cele două trupe din Oradea și Cluj.

Dar »Allo America« care a plăcut la Oradea, a dat un fiasco complet la Cluj, deși s'a dat în șir de șase ori.

Impresia unguirilor din Cluj despre acest spectacol, a fost concretizată în următoarea exclamație:

— Smonzes!

A românilor:

— Fleac!

În schimb la Oradea, au fost sărbătoriți artiștii Teatrului maghiar din Cluj, pentru interpretarea lor superioară. Cu piese bune și cu artiști buni trebui să reușești oriși unde. Aceiaș trupă a avut de aceia acelaș succes la București, la începutul anului, în Teatrul Popular.

»Allo America« însă nu-i nici piesă bună, și nici nu-i jucată de artiști ci aproape în întregime de fetișle de balet, iar primadona la Cluj s'a imbolnavit.

Cum se poate că la Oradea a prins totuși »Allo America«? Fiindcă la sfârșit de sezon, spectatorii localnici mai admit trupei localnice câte o escapadă în genul ușor, fără pretenții, cu zeci de defilări de baletiste, cu aditări de piciorușe.

Dar la Cluj, când vine o trupă întreagă dintr'un alt oraș, publicul pretinde ceva bun, viabil, care a trecut proba de foc, rezistă tuturor criticilor și capriciilor publicului, iar nu ceva efemer, hazardat, compilat, fără originalitate, fără legătură logică.

„TACĂMUL”
FABRICA DE OBIECTE DE ARGINT
CLUJ, STR. AVRĂM IANCU No. 2.
FABRICA: Tacămuri, servicii de masă, obiecte de lux, etc. — Numal pentru revanzători. Telefon 482.
DAȚI ATENȚIE LA MARCA FABRICEI!!!

Cu pretul fabricel,
marfa ce o avem în mare cantitate și de prima calitate în depozit o desfacem pe lângă piatal în numerar.

LÖRINCZ ȘI TÓTH
Cluj, Piața Unirei No. 8.

Citiți, abonați „LEMNUL”

Prăvălia noastră de articole de bucătărie
existență de nouăsprezece ani
a fost mutată în Calea Regele Ferdinand 23 (fost Hotel Democrația vis-a-vis cu posta centrală).

Aranjamente complete pentru bucătărie, vase zmlăuite, porțelanuri, sticlărie și tacămuri cu prețurile cele mai avantajoase.

In luna de deschidere 10% reducere.

Prăvălia se poate vizita fără obligația de a cumpăra

Moskovits & Comp.
Secție de en-gros, separată!

Derby
Ghele de Parita
Parita albe și SUPE
PREȚ 350.-
SE AFLĂ ÎN FIECARE SUCCURSALE

CLUJ, Calea Victoriei No. 2.

Aprovizionați-vă cu stofe bărbătești, stofe pentru paltoane, furnituri și covoare cu cele mai ieftine prețuri de fabrica

la firma

Gromen & Herbert
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 13

Abonați „Ardealul”

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ

Piața lemnului

Piața cherestelei în timpul din urmă nu prezintă nici o noutate. Prețurile se mențin pe când cereri nu avem decât în măsură foarte redusă.

Construcțiile în țară nu se sporesc, ba dimpotriiva afară de câteva cazuri sporadice, cum este de exemplu orașul Timișoara, putem spune că nu se clădește aproape nimic. Atât în capitală cât și în provincie detailiștii cumpără marfă cherestea numai și numai pentru reînproaspătarea asortimentelor epuizate. Cu toate acestea se speră că după recoltă care promite a fi bună construcțiile vor începe la toamnă târziu, dispunând de mijloace pecuniare, atât în vechiul Regat, cât și în Ardeal și Banat.

Prețurile cherestelei sunt în urcare, această urcare fiind motivată prin faptul că alimentele și valorile mereu se urcă pe de altă parte urcările permanente a tarifului cfr. scumpesc foarte transportul pe cale ferate.

Noile prețuri aproximative sunt următoarele:

Material de construcție 24^m/m mc 1650.—
Material de construcție 24 molid 1750.—
Materialul de tâmplărie molid 24^m/m mc 2300.—
Rigline și lațuri 1600.—
Lemn cioplit de brad 950—1150
Darnițe 7-5—9 cm m¹ 7-50
„ 9—11 „ „ 9—

Prețurile lemnului românesc în paritate mondială aproximative:

Ungaria plătește ab frontiera maghiară pentru:

Material de constr. brad și molid lei 2100—2200 de m³, 100 la sută molid lei 2200—2300 de m³.
Mat. de tâmplărie molid 24^m/m lei 2400—300 m³, V. cl. lei 1650—1700 m³, lemn cioplit lei 350—1500 m³, lemn pt. galerii de mină lei 720 m³.

Export prin Galați:
Tombant pt. Alexandria lei 2200—2250 m³ fog Galați.

Material pt. Grecia după proveniență și calitate prețurile variază între lei 2400—2500 lei de m³.

Lemne de foc

Lemnele de foc sunt cerute în special pe piața internă de către comercianții, detailiștii din capitală, cunoaștem chiar transacții importante.

Plătindu-se pentru lemne de proveniență din Țara Bârsei și jurul Brașovului fag lei 4800—5100 de 10000 kgr. la gara de încărcare, iar pentru stejar plătindu-se 5000—5500 vagonul 10000 loco stația de încărcare.

Paritatea Cluj pentru lemne de fag 6500—6800 lei.

Exportul lemnului de foc spre Ungaria redus, din cauză că Ungurii plătesc prea greu. Se semnalează următoarele prețuri:

Lemne uscate 10000 kgr. lei 7500—7800, lemne tăiate în iarna trecută lei 7200—7400. Spre Jugoslavia exportul lemnului de foc în urma fixării taxei vamale la importul lemnului de foc de 900 lei pe 10000 kgr. exportul s'a micșorat foarte.

Tr. Ch.

Cereale

Grâu: 13
Porumb: 225 „
Orz: 800 „
Secară: 10 „

Manufactură și Textile

În urma urcării prețurilor în sir înăutate, articolele de textile se scumpesc și la noi.

Zefir m. lei 50.
Batist m. lei 60—70.
Zefir mercilizat lei 130.
Mătasa mercilizată m. lei 200—250.
Mătasa m. lei 600—700.
Pânză m. lei 30—50.
Ciorapi de bumbac lei 20.
Ciorapi de ață lei 50—80.
Ciorapi de fidecos lei 85—150.
Ciorapi de mătasa lei 100—150.
Mănuși de ață lei 30—50.

Pielărie

Talpa I-a lei 145
Talpa II-a lei 130—135.
Crupe I-a lei 195—210.
Crupe II-a lei 185—190.
Gătur 98—110.
Porle 90—110.
Porle englez 155—160.
Box negru I-a 80—90.
Box negru II-a 60—70.
Box colac I-a 110—120.
Box colac II-a 70—90.
Chevreaux 70—100.

Chimicale

Prețurile se mențin ferme. Articolele de cauciuc puțin urcate. Glicerina căutată intensiv.

Salicil 220—240.
Glicerină 120.
Formalin 70.
Naftalin 24—26.
Accid carbonic 68—72.
Chinină sulfurică 5000.
Stearină 75.
Parafină 48.
Ceresină 70—75.
Sare bismut 1200—1400.
Vaselină albă 75.
„ galbenă 45.
„ albă americană 110
„ galbenă americană 65.

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 31.000—31.200 lei vagonul de Buștenari și Băicoiu ușor și 26.200—26.300 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 11.80 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.90 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 8.60 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 8.70 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.75 lei kgr. loco fabrică fără taxe și și oferit la 2.80 lei kgr.

Motorina este cerută la 2.00 lei lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.10 lei kgr.

Păcura este cerută la 1.65 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.70 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.65 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal O cerut la 7.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.70 lei kgr. și cel OOO la 11.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 315.
Compoziție dela 10 la 80 la sută, conținut garantat de cositor lei 37—250.
Plumb lei 42.
Zinc lei 42—50.
Antimoniu lei 170.
Aramă lei 105—125.
Alamă lei dela 85—130.
Tablă neagră dela 05—14 mp. lei 19—12-50.
Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr. 22 lei 18—20.
Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr. 22 lei 29—31 pe kgr.
Tablă albă dela 90 libre la 216 lei 1400—3250.
Fer: în bare lei 10-75.
„ beton lei 11.
„ cornier lei 11.
„ balot 13.
Țevi de gaz: negre dela 22—270 lei.
Țevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sută adaus.

Spiritoase

Țuică de drojii din Basarabia 70-75.
Țuică din Ardeal 85—90.
Vin de masă 17.
Vin superior 30.
Țuica de prune nu cotează,

Coloniale

Cafea Rio 120.
„ Maragojip 240.
„ Salvador 185.
„ Portorico 195.
Orez Rangoon 23-50.
„ Japonez 29—30.
Cacao Corf. 72.
Lămâi per lada 1000
Ceai Moris 130, O. P. 220
Migdale 195—220.
Zahăr 27—30.
Pioer 76.
Scorțoasă 76.
Alune 185—195.

Furaje

Fân 200—220.
Lucernă 240.
Pae 80—100.

Vite

Vite 22.
Porci grași 30—38.
Porci slabi 26—30.
Vișel de lapte 20—22.
Vișel măsă 20—22.

BURSA

Valutelor la Zürich 4 Iulie Închidere.

Franci francezi	2420
Franci belgieni	—
Lire sterline	2504
Lire italiene	1935
Dolari	515 ¹ / ₈
Reichsmark	122 ⁵ / ₈
Franci elvețieni	—
Coroane cehe	1525
Coroane ungare	7250
Shillingi	7255
Drahme	—
Dinari	905
Lire otomane	—
Zloți	20640
Lei	252 ⁵ / ₈
Napoleoni	—
Mărca Pol.	98 ⁵ / ₈
Pesetas	—

Trăsuri de copii și baby
în engros și în detalii cum-
părați la „PARISIEN“
Cereți prospect! 3-12

Aviz!

Cu deosebită onoare aducem la cunoștința On. public, că **s'a deschis** în Calea Regele Ferdinand No. 70,

Restaurantul și hala de bere Dreher-Haggenmacher

sub patronajul firmei **Bognár și Szántó**

unde zilnic se servește renumite **bere Haggenmacher**, pâharul cu 10 lei (inclusive procentul chelnerilor), și cele mai excelente

vinuri ardelenesti. Bucătărie de primul rang

Cerem binevoitorul sprijin al Onoratului public Cu perfectă stimă

D-na lui Iosif Roth
fost restauratorul gării

„CRISTAL“

Spălătorie și văpsitorie chimică

Cluj :-: Telefon 500.

Vopsește și curăță orice rufărie!!!

!!! Efectuează comenzi și prin postă !!!

INFORMATII

In sedinta de Sămbătă a Consiliului Comunal s'a făcut adjudecarea întregii furnituri necesare la îmbunătățirea uzinelor electrice.

Fabricile de ceramică s'nt hotărâte să protesteze contra felului de impunere a impozitului minier de 1 la sută și în deosebi contra stabilirii retrograde a acestui impozit. De aceasta ne vom ocupa într'un număr viitor.

Fabricanții de tricotaje au ținut în ziua de 10 Iulie la București o adunare la care au protestat energic contra majorării taxei vamale de import pentru mătasa extrasă din plante, cerând reducerea acestei taxe cu 75 la sută.

Delimitarea graniței româno-ungare fiind terminată, comisiunea interaliată va părăsi țara.

Înainte de plecare, membrii comisiunii și anume: general Meunier reprezentantul Franței, colonel Rousel reprezentantul Angliei, colonel Paolli reprezentantul Italiei s'au prezentat Joi dimineața ministrului nostru de externe.

Ceilalți delegați al Japoniei și Ungariei, s'au înapoiat în țările respective.

Delegații Italiei și Franței vor pleca apoi la Budapesta spre a-și lua rămas bun dela guvernul ungar.

Muncitorii dela Turnătoria de Fer și Fabrica de Mașini din Cluj au reluat lucrul. Conflictul ivit între Turnătoria de Fer din Cluj și muncitorii dela această întreprindere, a încetat, muncitorii reluând lucrul cu ziua de Joi. Prin noul contract colectiv încheiat între fabrică și muncitori concediile au fost reglementate conform noii legi a repaosului introducându-se și sistemul acordului. Muncitorii au obținut o majorare de 11% a salariului de bază.

In urma protestului ridicat de industriașii din Cluj contra majorării tarifului curentului electric, ministerul de interne a instituit o comisie cu însărcinarea de a ancheta cazul ascultând și părerea industriașilor cari reprezintă cea mai mare parte a consumatorilor de curent. La această anchetă industriașii au dovedit ilegalitatea acestei majorări arătând, că pe lângă profitul anual de 6 milioane lei realizat de uzine și pe lângă o majorare de cel mult 20 la sută a tarifului, în decurs de 3 ani, se pot acoperi cu prisosință cheltuielile de 20 milioane împreună cu amplificarea uzinelor. Industriașii au mairătat că este nedreaptă și perceperea majorării de 66 la sută întrucât aceasta necesită aprobarea ministrului pe care n'a obținut-o până acum.

Congresul general al advocaților va avea loc între 5—9 Septembrie la Cernăuți.

Din partea asociației de turism »La drum« din Arad, care organizează o excursie în munții Apuseni, primim rugarea de a face cunoscut programul acestei excursii, după cum urmează:

Vineri, la 17 Iulie: Călătoria cu trenul spre Hălmagiu, Baia de Criș, Vașcău, sau Câmpeni.

Sămbătă: Ascensiunea muntelui Găina. Seara convenire socială, îngrijirea de adăposturi peste noapte. Dormim în liber pe lângă focuri, sub corturi sau în baracă.

Duminică: Asistăm la desfășurarea târgului până la orele 14, când coborâm spre Vidra și vizităm casa și muzeul Avram Jancu. Dormim în Vidra de Sus.

Luni: Plecăm din Vidra spre Gârda de Sus, unde poposim peste noapte.

Marți: Urcăm la Ghețar și vizitându-l, după amiazi plecăm spre Lăpuș, unde dormim peste noapte.

Miercuri: Urcăm muntele spre Piatra Grăitoare, traversăm dealungul culmea despărțitoare de ape a Bihorului pe o distanță de 17 km., trecând și peste cel mai înalt pisc al ei, Cucurbeta, de 1849 m. altitudine.

La aceasta excursie se poate porni din patru stațiuni de cale ferată: Hălmagiu și Baia de Criș, dinspre Arad—Brad; Vașcău, din-pre Beiuș Oradea Mare; Câmpeni, dinspre Turda—Cluj.

Participanții din toate patru direcțiile se vor întâlni în Găina și urmează împreună excursia până la Ghețar. De aici grupul Câmpeni se întoarce spre casă — iar la celelalte mai continuă împreună până la Piatra Grăitoare.

Grupul Vașcău coboară spre Poiana apoi cu trenul industrial spre Vașcău, Beiuș, Oradea-Mare. Grupul Hălmagiu și Baia de Criș coboară împreună până la Hălmagiu, din Brusturi vre-o 17 km. cu trenul industrial, de unde pornesc spre Arad, ori în direcția opusă a aceleiași linii spre Brad.

Noul orariu nu se aplică întreprinderilor industriale

Ministerul muncii și cooperăției a dat următorul comunicat: „Ministerul Muncii este informat că organele administrative îndrituite să aplice legea, regulamentul și decizia referitoare la repaosul duminical, impun în unele localități micilor meseriași respectarea orariului de amiazi și seara, făcut prin menționata decizie numai pentru stabilimentele comerciale.

Se aduce la cunoștința celor interesați că acest orariu, adică obligația de a închide în zilele de lucru la amiazi între 13—15 și seara la 19, nu se aplică întreprinderilor industriale mari sau mici.

Tablele de asbest METEOR

ale fabricii de eternit din Oșorhei, județul Bihor sunt cele mai durabile

Acoperământul nu are nevoie de îngrijire și reparare, e mai bun și mai ieftin ca cel de tinichea.

Se capătă la:

„FERARIA“ S. A.
CLUJ, CALEA VICTORIEI No. 28.
Telefon 4—40, 3—47.

Administrarea bunurilor statului și a energiei

Inspectoratele regionale industriale vor îndeplini, până la noui dispozițiuni, și atribuțiunile de organe exterioare ale direcțiunii generale a valorificării bunurilor statului și a energiei, în conformitate cu dispozițiunile ce se vor da de către această direcțiune generală.

Cine va fi noul director al Conservatorului din Cluj?

Moartea neașteptată a maestrului George Dima, pe lângă golul lăsat în muzica și compoziția ardelenescă, a lăsat și vacant postul de director al Conservatorului de muzică și declamație din Cluj.

Sunt până acum doi candidați, unul de protecție, altul fără. Cel dintâi este profesorul și componistul Bena, protejat de P. S. S. Episcopul Clujului și Feleacului, Nicolaie Ivan.

Al doilea candidat, fără protecție dar care are sufragiul tuturor, este maestrul Bobescu, profesor de vioară la Conservator și primul dirijor al Operei române din Cluj.

E adevărat, că influența unui Vlădică e mare pe lângă ministrul cultelor și artelor, d. Lepadatu, dar în cercurile intelectuale se crede, totuși, că ministrul va ține la urmă seamă de personalitatea artistică de primul rang a maestrului Bobescu, de succesele mari obținute de d-sa și în străinătate, la Viena și Budapesta, unde la Operele mari a fost aclamat cu entuziasm de un public select și înțelegător. Va mai lua în considerare, că maestrul Bobescu a fost și Directorul Conservatorului din Craiova, și cu jertfe persoane mari a venit la Cluj, ca să contribuie la consolidarea vieții românești și a culturii musicale românești în metropola Ardealului.

Clujul intelectual și muzical va felicita pe d. Ministrul al artelor, dacă va numi pe candidatul fără protecție, director al Conservatorului de muzică și declamație din Cluj.

Adunarea generală a Sfatului Negustoresc din Cluj

Eri au avut loc adunarea generală ordinară a Sfatului Negustoresc din loc, la care au luat parte un număr frumos de comercianți.

Președintele d. Richard Tuffli deschide adunarea la orele 11. Face o expunere amănunțită a luptelor duse timp de 3 ani cauza legii speculei, impozitului de pe cifra afacerilor, repaosul duminical și alte dispozițiuni dăunătoare comerțului. În cuvântarea dsale d. Tuffli accentuiază că negustorii nu urmăresc îngreunarea situației salariaților comerciali ci dimpotrivă doresc să stabilească cea mai perfectă armonie între patroni și salariați.

Se dau apoi citire rapoartelor și bilanțului cari sunt aprobate în unanimitate. Se procedează la alegerea comitetului de censored în care au fost aleși dnii Vonica Dumitru, Horosz Ignat și Maximilian. Membri supleanți au fost aleși dnii Moise Anghel, Sallak Desie și Katz Ignat.

După terminarea rapoartelor, d. Tuffli închie adunarea aducând presei omagii pentru sprijinul dat întreprinderilor negustorilor și solicitând pe viitor acest sprijin.

Comisia de lichidare a Băncii populare din Bihor.

Banca Populară din Bihor s. a. ajunsă în insolvență și societățile cointeresate și anume Industria de lemne din Beiuș s. a. și Carierile de Marmoră s. a. din Vașcău conform hotărârii adunării generale din 24 Mai a. c. au ales în comisia de lichidare pe d-nii directori Cuiutu și Pcp (Banca Națională), d. Nicolae Patrubby, directorul filialei Băncii „Timișiana“, Horvath Árpád, directorul băncii Casa de Păstrare din Oradea-Mare, s. a., d. Nicolae Szemere, directorul general al băncii „Casa de Păstrare a județului Bihor și Banca de Economii din Oradea-Mare și d. Bela Kabos avocat.

Comisia de lichidare a fost înregistrată la tribunalul din Oradea-Mare prin hotărârea din 10 Iulie a. c.

Dupăcum primim comisia și creditorii au ajuns la o înțelegere aceștia din urmă rămânând să-și revadă 50—55 la sută din depozitele lor.

Mare târg de mărfuri

Prețuri extraordinar de reduse

Dacă vreți să faceți economie, cumpărați de la

Osztian & Weisz

Cluj, palatul „Urania“ (colț)

Pânză 34 lei | Voal Kosmanos 36 lei

Stofe de dame (veritabile de lână) 150 lei

Ciorapi cl. I. fil-d'ecosse 30 lei	Stambă 33 lei	Zelir cl. I. 38 lei	Batist 25 lei
------------------------------------	---------------	---------------------	---------------